

7 листопада 2023 р.

Норми нової редакції Українського правопису в професійному мовленні сучасного педагога

професор Сергій Омельчук,
Херсонський державний університет

написання разом

веб { ресурс
сайт
сторінка
адреса
покли́кання

прес { конференція
центр
служба
секретар
релі́з

вебресурс
вебсайт
вебсторінка
вебадреса
вебпокликання

пресконференція
пресцентр
пресслужба
прессекретар
пресреліз

мінідиктант
мініпідручник
мінідиск
мініпроцесор
мінітвір

бліцопитування
бліцтурнір
бліцвікторина

Норми нової редакції Українського правопису в професійному мовленні сучасного педагога

п.35.4.3 (прим. 2)

УВАГА!
Нове в правописі

Компонент **ТОП-** з числівниками не поєднуваний.

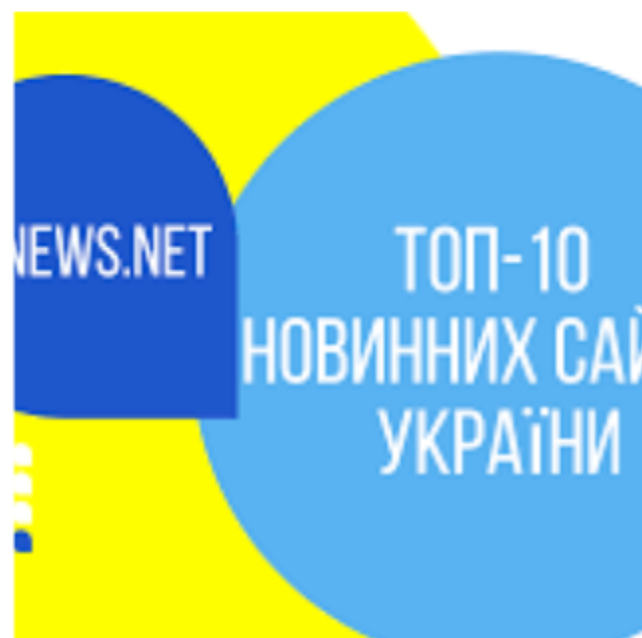

200 найкращих
закладів освіти

~~ТОП-200~~

~~ТОП-10~~

10 найкращих
новинних сайтів
України

50 найкращих
ІТ-компаній

~~ТОП-50~~

написання окремо

ПІВ сторінки
ПІВ уроку
ПІВ сторіччя
ПІВ року

УВАГА!

*Нове
в правописі*

Невідмінюваний числівник **пів** зі значенням “половина” з наступним іменником — загальною та власною назвою у формі родового відмінка однини — пишемо **окремо**: **пів** *áркуша*, **пів** *годíни*, **пів** *я́блука*, **пів** *Євро́пи*, **пів** *Ки́єва*.

Разом пишемо прикметники з **пів-**, утворені від числівника й іменника, що нині пишемо окремо: **пів** кілометра → **півкілометровий**.

ПІВсторічний
ПІВрічний

ПІВфінал
ПІВріччя

написання окремо і з дефісом

~~через дефіс~~

п.40.1.4 (прим. 1)

Складні слова, у яких є вищий ступінь прислівника на -е	
писали разом	пишемо окремо
вищезгаданий	згаданий вище
вищезазначений	зазначений вище
нижчепідписаний	підписаний нижче
нижчезазначений	зазначений нижче

дефіс і тире

3 – 4 дні

учні **5 – 9** класів

між двома числівниками,
поданих цифрами, на
позначення певних числових
меж (з відступами між
знаками)

п.35.5.3 (прим.)

7-А клас

11-Б клас

з дефісом пишемо числівниково-
літерні найменування класів,
будинків, корпусів, поштових
відділень (без відступів між
цифрою і літерою)

п.35.5.6

тире і скісна риска

протягом **2022-2023** років

між цифрами, що позначають
календарні роки **(без відступів
між знаками)**

п.161.14

у **2023/2024** навчальному році

на позначення року, що не
збігається з календарним **(без
відступів до і після скісної риски)**

п.165.1

буквені нарощення біля цифр

З дефісом пишемо буквені нарощення біля цифр. Зокрема, порядкові числівники можна наводити в текстах у формі цифр із нарощенням, що може складатися:

1) з однієї літери, коли закінчення має дві літери на позначення голосного й приголосного звуків чи **й**:

*90-**х** рр., 12-**й** варіант;*

2) двох літер, коли закінчення має літери на позначення приголосного й голосного звуків:

*90-**ті** рр., 10-**та** спроба.*

Якщо кілька порядкових числівників ужито один за одним, то літерне нарощення треба наводити лише до останнього числівника:

*2, 4, 6 і 8-**й** варіанти; 20–30-**ті** рр. минулого століття.*

Винятками, коли нарощення не використовують, є:

а) порядкові числівники, ужиті після іменника:

*розділ 8,
у таблиці 14;*

б) порядкові числівники, що стоять у датах:

16 березня 2019 р.;

в) римські цифри:

*XII Мовознавчі студії,
XXI століття.*

2-й варіант Варіант **2**

3-тє завдання Завдання **3**

20-ті роки **XXI** сторіччя

7 листопада **2023** року

велика / мала літери і лапки

Назви сайтів без родового слова пишемо з малої букви

(тві́тер, гґґл)

назви сайтів з родовим словом пишемо з великої букви та в
лапках *(мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія»)*

профіль у соціальній **мережі** “Інстаграм”
завантажити **додаток** “ТікТок”
спілкуватися **в меседжері** “Вайбер”
zareєструватися **в мережі** “Фейсбук”

профіль в **інстаграмі**
завантажити **ТікТок**
спілкуватися у **вайбері**
zareєструватися у **фейсбукові**

Норми нової редакції Українського правопису в професійному мовленні сучасного педагога

gov.ua
Державна Україна

Верховна Рада України
Освітній веб-портал парламенту України

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

18.08.2020 *1574*

Київ

Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010

Указ Міністерства економіки та соціальної політики № 1574
Офіційний веб-портал парламенту України · 24 серпня 2020

п. 32.4

фемінітиви

1. Абзац двадцять п'ятий розділу 3 “Основні положення” Класифікатора професій викласти у такій редакції: “У КП професійні назви робіт наводяться у чоловічому роді, окрім назв, які застосовуються виключно у жіночому роді (економка, нянька, покоївка, сестра-господиня, швачка). За потребою користувача, при внесенні запису про назву роботи до кадрової документації окремого працівника, професійні назви робіт можуть бути адаптовані для означення жіночої статі особи, яка виконує відповідні роботи (відповідно до пункту 4 параграфу 32 Українського правопису, схваленого постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 437). Наприклад, інженер - інженерка, верстатник широкого профілю - верстатниця широкого профілю, соціолог - соціологіня”.

2. Останній абзац розділу 3 “Основні положення” Класифікатора професій вилучити.

фемінітиви

Найуживанішим є суфікс **-к-**, бо він поєднуваний із різними типами основ: *директорка, редакторка, співачка, студентка, доповідачка*.

Суфікс **-иц (я)** приєднуємо насамперед до основ на **-ник** та **-ень**: *порадниця, учениця*.

Суфікс **-ин (я)** сполучаємо з основами на **-ець**: *плавчиня, продавчиня*; на приголосний: *майстриня, бойкиня*.

Суфікс **-ес-** рідковживаний: *дияконеса, деканеса, поетеса*.

-ові (-еві, -єві) / -у (-ю)

у закінченнях іменників чоловічого роду II відміни однини

п.83.1 (прим.)

Примітка. Коли в тексті уживано поряд декілька іменників чол. роду у формі давального відмінка однини, то для уникнення одноманітних відмінкових закінчень потрібно спочатку використовувати закінчення -ові, -еві (-єві), а тоді — -у (-ю): *Симоненкові Олесью Андрійовичу, Леонідові Миколойовичу Куценку, добродієві бригадіру, панові капітану.*

1

Сергієві Омельчуку

2

Омельчукові Сергію

3

професорові Сергію Омельчуку

зміни в правописі власних назв

пп.74, 87

УВАГА!

Нове
в правописі

У кличному відмінку однини іменник *Ілля* має форму *Ілле*, іменник *Ігор* — *Ігорю*, іменник *Олег* — *Олеже* й *Олегу*.

п.32.11

УВАГА!

Нове
в правописі

Від особових імен *Ігор* і *Лазар*, що належать до іменників м'якої групи на *-р*, утворюємо чоловічі імена по батькові *Ігорьович*, *Лазарьович*.

ЗМІНИ В ПРАВОПИСІ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

проєкт

проєктування

проєкція

проєктувати

УВАГА!

*Нове
в правописі*

З літерою **є** пишемо слова **проєкт** і **проєкція**, а також похідні від них:
проєктний, проєктувати, проєктування, спроєктований.

ЗМІНИ В ПРАВОПИСІ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

УВАГА!

*Нове
в правописі*

Запам'ятайте правопис слова **фоє**, у якому звук [j] відповідно до вимовляння передаємо літерою **є**.

п.126

УВАГА!

*Нове
в правописі*

п.123

У словах грецького походження, узвичаєних в українській мові з літерою **ф**, можлива орфографічна варіантність:

ефір і етер ,	кафедра і катéдра ,
логарифм і логаритм ,	міф і міт ,
Афіни і Атени ,	Борисфен і Бористен та ін.

Таке написання слів спричинено тим, що буквосполучення **th** у словах грецького походження потрібно передавати в українській мові літерою **т**: **антологія**, **аптека**, **бібліотека**, **театр**, **теорія** і под.

